

Joan Rendé **Un dimarts**

Proa

Tot i que ha anat publicant alguns llibres de contes, la veritat és que ens tenia una mica afamats de novel·la, Joan Rendé. Sobretot després d'aquell esplèndid *El barber violador* de fa onze anys, que va posar el llistó de l'exigència molt amunt.

Ara ha tornat a la palestra amb *Un dimarts*, una història que ens parla de personatges instal·lats en la maduresa i que, tanmateix, encara tenen la porta oberta a acollir l'esclat dels sentiments. Una història que contraposa llenguatges i visions del món diferents: d'una banda Estanislau Carpi, el protagonista principal, de seixanta anys, i de l'altra Rachel, la seva muller, amb la qual ja fa molts anys que manté una relació marcada per la rutina i la indiferència.

La monotonia de la seva vida, però, es trenca el dia que en el camí de Carpi es creua Valèria, una dona de quaranta anys i companya de feina que de seguida el captiva, fins a l'extrem que inicien una relació sota l'estigma de la clandestinitat.

Com sempre, la prosa de Rendé –un veritable luxe– és un dels valors positius del llibre. I, sortosament, no pas l'únic.

Les senyorettes de Lourdes**Pep Coll**

Proa

Davant del llibre guanyador de l'últim premi Sant Jordi aquest comentarista experimenta dues sensacions diferents. Una de francament positiva per la manera com Pep Coll ens apropa la figura poc coneguda –mal coneguda, fóra més exacte– de Bernadette Soubirous, la nena que ara fa justament cent cinquanta anys va tenir unes visions en una cova propera al poble de Lourdes, que de seguida es van atribuir a orígens divins.

És una feina d'investigació molt lloable la que es detecta darrere de les pistes del personatge i de l'entorn social i polític en què les aparicions varen tenir lloc. Fins i tot amb unes interessants ramificacions cap a la situació de la llengua gascona i la seva relació amb l'omnipotent llengua de l'Estat francès que admeten lectures en diversos nivells.

La sensació negativa, en canvi, em ve generada per la diguem-ne discutible solució narrativa d'instal·lar Bernadette al purgatori i de construir l'estructura del llibre al voltant d'una encara més discutible investigació periodística que acaba com el rosari de l'aurora en un capítol final decebedor.

Joan Daniel Bezonoff **Els taxistes del tsar**

Empúries

A poc a poc, llibre rere llibre i sense fer gaires escarafalls a la Catalunya del Nord es va generant una narrativa de gran nivell principalment a través de les figures de Joan-Lluís Lluís i Joan Daniel Bezonoff. La darrera novetat d'aquest autor nascut a Perpinyà el 1963 és un híbrid entre memòria familiar, reivindicació identitària i relat costumista que ens apropa a una Europa que ja fa molts anys que ha deixat d'existir, sobre els mapes si més no.

A la recerca dels seus orígens russos Bezonoff construeix una història amb considerables dosis d'humor que no amaguen les seves fòbies i simpaties personals a través de les peripècies vitals per l'avi Mitrofan i el seu germà Leonid a partir de la Gran Guerra del 1914. Unes peripècies que a tots dos els aboquen a l'exili i a personificar dues maneres molt diferents de viure la distància amb la terra nadiua: el desarrelament i l'enyorança.

Hi ha molta tendresa en aquest llibre. I una manera senzilla de fer propers sentiments molt profunds. Joan Daniel Bezonoff ha escrit una obra major sense que es noti.

Maria Barbal **Emma**

Columna

“Escriu per no oblidar-te, perquè no t'allunyis encara més de mi”. Aquesta és la frase que obre *Emma*, la més recent producció de Maria Barbal. Més endavant, gairebé cap al final, sentirem un personatge dir que Emma “feia la sensació d'haver viscut més d'una vida”. Vet aquí, doncs, un parell de frases que ens indiquen els eixos per on transita aquest llibre. Per una banda, l'intent de transcendir una existència marcada per la tragèdia. L'intent, per dir-ho breument, de vèncer la batalla contra l'oblit. Sobretot de qui estímem.

I per l'altra el desig d'aprofundir en la vida d'una dona que havia format una família convencional amb una mare, un marit i una filla i que en un moment determinat ho deixa córrer tot darrere d'un amor nou, diferent i fugaç que li resolgui, encara que temporalment, la situació d'insatisfacció que vivia. El camí de la plenitud a la degradació personal i social és el que Maria Barbal ens ensenya a *Emma*, una història que al lector li portarà ressons de casos recents però que ens equivocaríem molt si la llegíem només a la percaça d'elements morboses.

Albert Sánchez Piñol**Aquest Sant Jordi, sigui original**

Una vegada vaig visitar un missioner italià que residia al bell mig de la selva. L'home havia dedicat la seva vida a la causa dels pigmeus i m'explicava, molt afligit, que la violència estructural estava a punt de liquidar-los. Mentrestant ens envoltaven un centenar de pigmeus, tots amb una salut perfecta i interessadíssims en el debat sobre la seva extinció. Després se me'n va apropar un i em va demanar si seria tan amable de dur-li vídeos de Bud Spencer i Terence Hill, els seus ídols.

Què és el que fa singular el Sant Jordi d'aquest any? Doncs segurament que aquest any no hi ha hagut debat sobre Sant Jordi. Però encara té prou força una postura segons la qual Sant Jordi s'està morint o desvirtuant. Això sí: mentrestant, els carrers de Catalunya s'omplen amb, potser, milions de persones.

El que resulta menys confortant de la festa de Sant Jordi és el que té de tirania. Dictadura popular, sí, però dictadura al capdavant. Una coerció que es demostra per les coses que vostè no pot fer per Sant Jordi. Per Sant Jordi vostè no pot no comprar un llibre. Per Sant Jordi vostè no pot no comprar una rosa. M'agradaria saber quants catalans tenen el valor, el dia de Sant Jordi, de tornar a casa sense una rosa.

I si vostè és escriptor, els graus de servitud ja es multipliquen fins a l'infinit. Haurà d'anar amunt i avall a cop de xiulet (en certs casos això és literal), li ficaran micros a la boca en els llocs més insòlits, haurà d'escriure centenars de dedicatòries en sèrie que se suposen personalitzades. Fins i tot un metge de la Seguretat Social dedica més temps als seus pacients que els autors als seus lectors: un gargot i llestos, que hi ha cua.

I això sí és un escriptor d'èxit! En una humiliació suprema, en un càstig monstruós per a l'egolatria, la majoria dels nostres autors es passen el dia en casetes de fusta, tots sols, desitjant que aparegui algun lector misericordiós com si fossin gossets esperant que els adoptin.

Aquest any, sigui subversiu, sigui original: compri llibres tan sovint com pugui, menys per Sant Jordi. I l'endemà, 24 d'abril, encara que només sigui per una vegada, regali un ram sencer a la seva estimada. Quedarà com un senyor.